

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúra mentes havilap

Húsvét

A húsvét a kereszténység legnagyobb ünnepe, a Krisztus- központú kalendárium központi ünnepe. A Biblia szerint Jézus – pénteki keresztre feszítése után – a harmadik napon feltámadt. Kereszthalálával nem szabadította meg a világot a szenvedéstől, de megváltotta minden ember bűnét, feltámadásával pedig győzelmet aratott a halál felett. A húsvét egybeesik a tavaszi nap-éj egyenlőség idején tartott termékenységi ünnepekkel is, amelynek elemei a feltámadás, az újjászületés.

Húsvétvasárnapi hagyományok

Ehhez a naphoz tartozott az ételszentelés hagyománya. A délelőtti misére

letakart kosárral mentek a hívők, melyben a lehetőségükhöz képest általában bárányhús, kalács, tojás, sonka és bor volt. A húsvéti bárány Jézus áldozatát, a bor Krisztus vérének jelképezi. A tojás pedig az újjászületés jelképe. Az egészben főtt tojás ugyanakkor a családi összetartozást is jelképezi. A magyar néphagyomány szerint a családtagoknak együtt kellett elfogyasztaniuk a húsvéti tojásokat, hogy ha valamikor eltévednének az életben, mindig eszükbe jusson, hogy kivel fogyasztották el a húsvéti ételleket, és mindig hazataláljanak.

Húsvéthétfő

Ezen a napon sok népszokás él, például a locsolkodás, a hímes tojásajándékozás. A víz megtisztító, megújító erejébe vetett hit az alapja ennek a szokásnak, mely aztán idővel, mint kölnivízzel való locsolás maradt fenn napjainkig. Bibliai eredetet is tulajdonítanak a locsolkodás hagyományának, eszerint a Krisztus sírját őrző katonák a feltámadás hírére vevő, ujjongó asszonyokat igyekeztek lecsendesíteni úgy, hogy lelocsolták őket. Régi korokban a piros színnek védőerőt tulajdonítottak. A húsvéti tojások piros színe egyes

feltételezések szerint Krisztus vérének jelképezi. A tojásfestés szokása és a tojások díszítése az egész világon elterjedt. Más vélekedések szerint a húsvét eredetileg a termékenység ünnepe, amely segítségével szerették volna az emberek a bő termést, és a háziállatok szaporulatát kívánni. Így kötődik a nyúl a tojáshoz, mivel a nyúl szaporító állat, a tojás pedig magában hordozza az élet ígéretét. A locsolkodás is az öntözés utánzásával a bő termést hivatott jelképezni.

A Nagy formátumú ember

Március 29-én volt 92 éves Marosvölgyi Lajos, magyar-történelem szakos gimnáziumi tanár, aki több pilisszentlászlói, és Pilisszentlászlóról Szentendrére, vagy a környékbeli településekre elköltözött szülőktől való Móricz Zsigmond gimnáziumi diákokat tanított. Községünk híressége, az 1951 novemberében született Majnek Jenő is

Marosvölgyi tanár úr tanítványa volt. Majnek Jenő kárpátaljai püspök úrral 1966

szeptemberében

egyszerre kezdtük gimnáziumi éveinket.

Ekkorra én már befejeztem inaséveimet, és levelező tagozatra iratkoztam. A két évvel későbbi születésű, de év

vesztes Jenő nappalin kezdte el dicsőséges pályafutását..

Marosvölgyi Lajos tanár úr Tiszaújlakon született, 1925. március 29-én, vasutas család hetedik gyermekeként. Tanulmányait a Gyöngyösi Gimnáziumban (1944), a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-történelem szakán (1950) és az ELTE könyvtár szakán (1969) végezte. Pályáját tanárként kezdte Nyíregyházán, majd előadó lett a Népművelési Minisztériumban. 1954-től 1957-ig a MOKÉP propagandaosztályát vezette. Ezután került Szentendrére, a Móricz Zsigmond Gimnáziumba, ahol 1972-ig tanított.

Csodálatos idézeteiből: „Csak a lényeg, de minden lényegest”. „Nem érez az, ki érez, szavakkal mondható”.

1972-ben tanácselnökké választották. Posztján

1985-ig, nyugdíjazásáig maradt. Dumtsa Jenőhöz és Sziráki Ferenchez hasonlóan ő is olyan városi vezető volt, akinek tevékenysége meghatározta a város jellegét, képét.

Tanácselnöksége idején épült, alakult ki Szentendrei arculata. Ekkor építették a lakótelepeket, létesült a körút, költözött ki vagy alakult át tucatnyi

vállalat, intézet, a kis és nagyobb múzeumok. Tizenegy iskolát és óvodát építettek vagy újíttak fel. Megépült a posta, az egészségház. Ez idő alatt formálódott városi méretűvé a víz-, gáz- és csatornahálózat.

Ekkoriban kerültek szobrok a város közterületeire. Létrejött a Szentendrei Teátrum,

országosan ismertté vált a Szentendrei Nyár programsorozat, kibővült a Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Skanzen) – és ebben az időszakban lett a városnak kétfélmillió látogatója évente. Sem telke, sem vikendháza...

Marosvölgyi Lajos 1986-ban, saját elhatározásából visszavonult a városi közéletből. Sem telke, sem vikendháza – kapott, juttatott, szerzett szentendrei ingatlanja – nincs. Tisztelői, barátai viszont ma is sokan vannak a városban.

Tanácselnök – polgármester: 90. születésnapján kedélyes beszélget Verseghi Miklós polgármester úrral.

Örök emlékezet okáért, volt tanítványa:

Franyó Rudolf.

Kétszer ad, ki gyorsan ad!

Az immár feledésbe merült hajdani közmondás illeti Tóth Attila polgármesterünket, aki egy röpke beszélgetésünk alkalmával rögtön engedélyezte, a Kálváriához vezető önkormányzati út és környékének kitisztítását.

Krkos Attila falugazdánk a megbeszélte segítséget, akikkel elhordtuk volna a kivágott szűrős bokrokat,

fákat, és azok gallyait meg sem várva, egyedül állt neki a nem kis feladatnak. Néhánynapi fergeteges munkájával a képen is látható csodálatos, tetszetős munkát végzett. Így, gyors munkájával ő is igazolta a bölcs népi mondást, hiszen egyrészt az ismét megújult keresztúti ajtatosság, szép környezetben történhet. Másrészt viszont a földmérők a

megtisztított területen pontosabban tudják majd kitűzni az út nyomvonalát. Harmadrészt, ami a végcél, így most majd elkezdődhetnek a Kálvária építés földmunkái. A két Attilánk ezzel a gyors cselekedetével

Fotók: Krkos Attila

a tradicionális népi mondásra is „rátromfolt”. Mint minden ténykedésnél vannak jó és rossz vélemények, ennél is valószínű, hogy így lesz.

Aki viszont az eddigieket megvetően értékeli, az önmagát minősíti. A Kálváriánk építésével kapcsolatos bővebb, részletesebb tájékoztatást az engedélyek beszerzése után, Fajcsák Tibor atyával történt

megbeszélés alapján a Kürtös következő számában lesz olvasható.

Keresztényi szeretettel, Franyó Rudolf.

Böjte Csaba testvér a böjtről

Egy ismerősöm mondta, hogy a mai sonkának már nincs olyan jó íze, mint régen. Mondtam neki: „Hidd el, éppolyan jó íze lenne annak, ha előtte betartanád a negyvennapos böjtöt, olyan, tisztességgel megtartanád, mint régen.” Anyánk, az egyház, nemcsak az ételmegvonásban járó előnyöket tartja szem előtt, hanem arra is figyelmeztet, hogy a szeretet parancsa mindenek fölött áll. A koplalásnál fontosabb a szeretet és a jó cselekedetek gyakorlása. Összetett dolog, mert tudnunk kell azt is, hogy az étkezésben gyakorolt mértéktartás és önmegtágadás jó lehetőség a szegényekkel, az éhezőkkel való szolidaritásra, nagylelkűsége, együttérzésre is. Ha saját testünkben is megérezzük az éhséget, amit a mai átlagember alig ismer, hacsak nem fogyókúrázik, akkor jobban megfogjuk érteni az ajtónkon kopogtató koldusokat. Így talán annak árát, amit önmagunktól megvontunk, odaadjuk a nélkülözőknek.

A hal miért nem számít húsnak? Mert ez a szegény emberek mindennapi, egyszerűen megszerezhető és egyben tápláló eledele volt. A komoly fizikai munkát nem tudták volna elvégezni, ha csak zöldségfélét fogyasztanak, ami számukra nem minden éghajlaton, évszakban volt számukra

elérhető. Mint mindenben, itt is a szív tisztasága, hozzáállása a legfontosabb, hiszen betűről betűre betarthatom a böjti fegyelmet akár úgy is, hogy közben kijátszom: rafinált módon készített halételekkel, finom tésztákkal lakom jól, és közben veregetem a vállam, hogy milyen hős vagyok, nem ettem húst. Nem a húsról való lemondáson van a hangsúly, hisz van, akinek ez egyáltalán nem lemondás. Inkább azt javaslom, hogy böjtként a kedvenc ételeinktől tartózkodjunk.

Ezzel szemben vannak olyanok is, akik extrém módon sanyargatják testüket.

Elmesélek egy történetet: egyszer egy fiatal szerzetes nagyböjtben így gondolkodott: „A lelki élet magaslatain járok, ezért ki kellene találnom magamnak valami sajátos, emelt szintű böjtöt, amivel mindenkit leköröznék. Az kevés, hogy nem eszem húst, hanem magam elé teszem a friss kolbászt, mert így nehezebb legyőzni a kísértést.” Elő is vette, simogatta, szagolgatta, és valóban sokkal nehezebb volt kitaratania elhatározása mellett. Aztán arra gondolt: „Lám, milyen erős akaratú vagyok, nekem ez meg sem kottyán, hiába, na, én jobb vagyok, mint oly sok kezdő, ezért tovább megyek, karikákat vágok a kolbászból, így az ínycsiklandozó illat szétterül a szobámban, és

még értékesebb lesz az önmegettartoztatásom”.

Így is tett, nézte, ahogyan a vágódeszkán szépen elterülnek a jól fűszerezett kolbászkarikák, ahogyan a kis zsírcseppeken felcsillant a ragyogó napfény. Aztán szépen vágott melléjük paradicsomot, paprikát, hogy ha már böjt, akkor legyen böjt. Ismét megállta, nem evett. Barátunk egy bizonyos idő után már nagyon meg volt elégedve az életszentségével, és arra gondolt, hogy ez így nem

nagy ügy, az lenne igazán nagyszerű, ha a finom, friss kolbászkarikákat a nyelvére tenné, hogy átjárja az íze a száját, mégsem nyelné le. Így is tett, csak hát csuklott egyet és a kolbász lecsúszott a torkán. Nem esett pánikba, pillanat alatt megvolt a válasza: „Nem tehetek róla, a következőre már jobban fogok vigyázni.” Addig-addig próbálkozott, míg a szál kolbász szép lassan eltűnt a tányérról.

Magyar tótok, Tót magyarok, vagy inkák?

Pilisszentlászló! A régebbi időkben Pilis-Szent László.

Hosszú ideje az Önkormányzat hivatalos honlapjának megnyitásakor elsőként a

" Kalandozásaim az inkák földjén , Latin-Amerikában" című szösszenet jelenik meg.

Első alkalommal azt gondoltam, valami technikai probléma keletkezett Pilisszentlászló honlapjának kezelője részéről. Türelemmel vártam az illetékes polgármester, vagy a képviselő-testület tagjainak intézkedését ennek eltávolítása érdekében.Nem ért

különösebben nagy meglepetés,mármint abban ,hogy semmi nem történt.

Tisztelek minden ősi kultúrát.

Lehet, hogy Kuncser Mónika (egyébként nem tudom ő kicsoda) számára az inka hegyek szebbek mint a Pilis.

Én viszont azt mondom, nekünk Szentlászlóiaknak a Pilis a szent hely.

Pilisszentlászló 2017. március 30.

Dombai József

Ha a tyúkokat bekerítjük, azzal a rókát még nem fogjuk meg!

A Képviselő-testület rendelet alkotás nélkül bekamerázta falunkat. Ez igen sok pénzbe került. A működtetésének költségeiről pedig jobb nem is beszélni.

Az idősebbek még bizonyosan emlékeznek azokra az időkre, amikor még a lakók odafigyeltek egymásra, óvták javaikat, bizony-bizony minden másként működött.

Ismeretlen fogalom volt a "közhasznú foglalkoztatott".

Igaz, egy-két KMK-ás (kommunista meghatározás) vagyis közveszélyes munkakerülő akkor is volt a faluban.

Több évtized után azonban nem tudom megítélni, illetve elítélni a KMK-sok életét.

Egyéni sorsok is közrejátszottak életükben meglátásom szerint.

Egyet azonban a leghatározottabban állíthatok, még ezek az emberek is nagyobb megbecsülésben részesültek falunkban, mint a munkásórség tagjai (dobtáras gépfegyverekkel) és a segédrendőrök.

Visszatérve eredeti gondolatomra ,nincs az a magas kerítés , kamera, amely a sunyi vörös Rókát elfogná ,csak közösségi összefogással lehet ezt megvalósítani.

Pilisszentlászló 2017. március

Dombai József

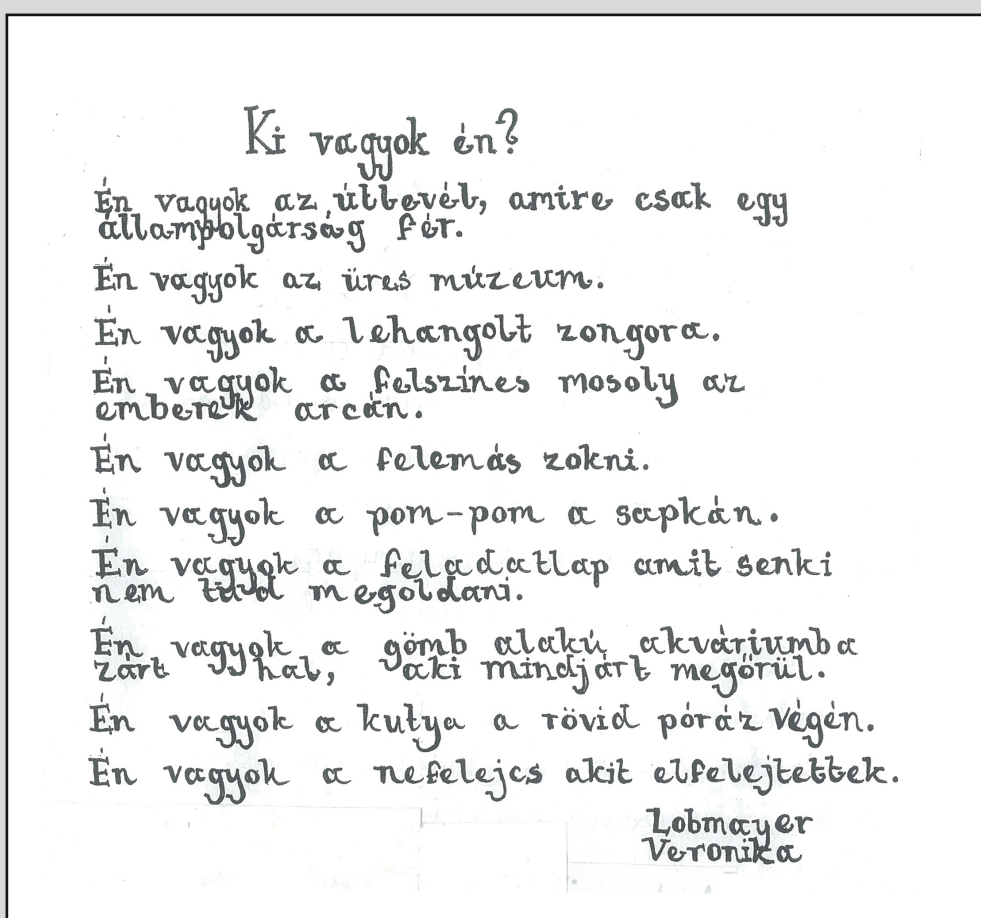
Diákcsemege

A Diákcsemege a Kékvölgyi Waldorf Iskola 8. osztályának irodalmi újsága. Ebben az újságban található: versek, novellák, és novella befejezések, véleménynyilvánítások és cikkek. Tallózás az újságból:

A 40 oldalnyi irodalmi alkotásból nehezen tudtam választani. Végül nem csak tartalmilag, de a gyöngybetűs kézírás miatt is, Lobmayer Veronika *Ki vagyok én?* című versét tettem be a Kürtösbe.

Ez nem azt jelenti, hogy a további 39 oldalnyi írás nem tetszett! A lapban megjelent további alkotások szerzőinek: Bauer Boglárka, Dombai Levente, Csuday Alma, Farkas Benedek, Gajewszky Kata, Gyugyi Flóra, Kubatovics Ákos, Laár Iván, Méhes Mandula, Sárosi Soma, Schill Janka, Varga Balázs diákoknak, és Deák Ferenc szerkesztő úrnak további sikereket kívánva gratulálok!

Franyó Rudolf

Április 1.

Április 1. A magyar népszokás szerint a BOLONDOK NAPJA.

Április bolondja a népszokás szerint az, akit április elsején rászednek, a bolondját járatják vele. A rászedett személy az április bolondja.

Több országban elterjedt szokás. Eredete nem tisztázott. Egyik magyarázata szerint kelta népszokás volt, hogy április kezdetén vidám,

bohókás tavaszi ünnepeket ültek. Más magyarázat szerint IX. Károly francia király egyik rendeletéből ered. 1564-ben az újesztendőt április 1-jéről január 1-jére tette. Az akkor szokásban lévő újévi ajándékozás megmaradt, de a rendelet után április elsején már csak bolondos ajándékot adtak egymásnak az emberek.

Losonci Miklós

Tudnivalók a Polgárőrségről

Mivel községünkben többen érdeklődtek polgárőrségünk tevékenységéről, feladatáról, illetőleg egyesületünket megkeresték olyan ügyekkel, amelyek nem tartoznak a Polgárőrség feladatkörébe célszerűnek találtuk ezen cikkben bemutatni a polgárőrséget tevékenységeiről, jogállásáról szóló ismertetőnket.

Egyesületünk nemcsak polgárőr, hanem önkéntes tűzoltó egyesület is, ezért egy későbbi cikkben az önkéntes tűzoltóságot is szeretnénk megismertetni a lakossággal.

Általánosságban először is a Polgárőrség egy civil egyesület, amely önkéntesekből áll, ezért díjazás nem jár érte. Feladataikat, törvényi és jogszabályi kereteken belül végzik. Tevékenysége során a polgárőr hatósági jogkörrel nem rendelkezik, feladatainak ellátása során közfeladatot ellátó személynek minősül, fokozott büntetőjogi védelem alá esik. A Polgárőrség tevékenységeinek szabályai törvényben vannak rögzítve.

A polgárőr főbb feladatai:

Alapfeladata a helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, a közúti baleset helyszínén, valamint bölcsőde, óvoda, általános és középiskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet lát el. A polgárőr jogosult a

bűncselekményen, illetve szabálysértésen tetten ért személyt felszólítani a cselekmény abbahagyására, folytatás esetén a cselekmény megakadályozására. Köteles a visszatartott személyt haladéktalanul a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a

szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény vagy a büntetőeljárásról szóló törvény szerint eljárni, jogosult hatóságnak átadni, ha erre nincs módja e szervet nyomban értesíteni. Szabálysértés, illetve bűncselekmény észlelése esetén a polgárőr jogosult feljelentést tenni. A törvény által feljogosított hivatalos személy felkérésével igazoltatást kezdeményezhet.

A baleset-megelőzési, az áldozatvédelmi, a közlekedésbiztonsági, állat, környezet és természetvédelmi tevékenység támogatásában, a

lakosság és az önkormányzatok közötti kapcsolat erősítésében önkéntesen közreműködhet. Továbbá közreműködhet az otthonában élő fogyatékos személy, a polgárok és javaik védelmében, az állami és önkormányzati vagyontárgy megóvásában, illetve a közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által rögzített felvételek megfigyelésében és rendezvények helyszínének biztosításában.

Összeállította: Mihics Krisztián

Évértékelő taggyűléssel egybekötött oktatás

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesülete 2017. március 11-én tartotta 2017. évi közgyűlését.

A rendezvény vendége Zámbó Péter OPSZ szakmai alelnöke volt.

A közgyűlést az Új Szlovák Házban tartottuk meg.

A közgyűlés levezetését és elnökség beszámolóját Mihics József elnök tartotta meg.

A közgyűlésünk egy fő híján teljes létszámú volt, illetve két pártoló tagunk is jelen volt.

A 2016. év értékelésénél ki lett hangsúlyozva, hogy az egyesületünk a különböző rendezvényeket

felkészülten, professzionálisan biztosította.

E megállapításokat több alkalommal a szervezők, illetve a rendőrség képviselői is kihangsúlyozták, illetve jelezték felénk. A helyi közoktatási intézmények oktatási épületeiken kívüli részvételeiknél is a felügyeletükben többször közreműködtünk köz-megelégedettségre.

Nagy megtiszteltetésként éltük meg, hogy a tavalyi évben községünkben személyesen találkozhattunk dr. Túrós András ny. r. altábornagy OPSZ elnökével.

A rendőrséggel közös szolgálatokról, az együttműködésről is szó esett, valamint a 2017. évre tervezett eseményekről, feladatokról. Az egyesületi elnök külön kitért az önkéntes tűzoltói feladatokra, az I. félévben megszervezendő ez irányú oktatásról, a természetvédelmi őr vizsgáról. A megjelent tagok egyetértésben fogadták el az elnökség beszámolóját.

A beszámoló után vendégünk Zámbo Péter OPSZ szakmai alelnök tartott oktatást a polgárőrséggel összefüggésben. Zámbo Péter kiemelte, hogy nagyon fontos az ilyen kis településeken is a polgárőrség jelenléte, működése.

A szakmailag kimerítő oktatás után a tagsággal és vendégünkkel átmentünk a Kis Rigó Vendéglőbe a finom ebéd elfogyasztására.

Megköszöntük vendégünknek a szakmai előadást, és hogy megtisztelte jelenlétével egyesületünket.

*Pilisszentlászló, 2017. március
Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Káin és Ábel

Mint tudjuk, Ádámnak és Évának mindössze kettő gyermeke született. Nő miatt nem veszhettek össze, mert akkor még nem léteztek. A tét a Föld volt. Kik népesítsék be Ábel utódai, vagy Káiné?

A problémát nem lehetett tárgyalással megoldani, vagy meg sem próbálták. Így az egész Föld Káin utódaié lett, mert amikor már teljesen egyedül maradt, akkor végre elkezdhetett zavartalanul szaporodni. Azt, hogy ezt hogyan csinálta osztódással vagy bimbózással, az már maradjon

örökre az ő hálószoza titka. Mi inkább arra törekedjünk, hogy az új Káinok ne vehessék el az új Ábelek egyetlen négyzetméterét sem. Annak a problémának a megoldását, hogy a hímnemű Káin, hogyan tudott férfiakra és nőkre is osztódni, hagyjuk a biológusokra. Törődjünk inkább a határok védelmével. Sok okos telefonos területrabló ugyanis minden csúnya tekintet azonnal feltesz a világhálóra. Nem is beszélve arról, ha nem kapják meg a teljes ellátásukat a világ általuk kiválasztott legkedvezőbb pontján, Párizsban vagy a francia Riviérán. Harminc éve a vasfüggőnyél minket a saját honfitársaink löttek volna szitává. Új kérdésekre csak új válaszokkal felelhetünk.

Losonci Miklós

Bolondos Április

„Április, április. Minden csínyre friss”. Vagy ahogy Erdélyben mondják: „Április, hópilis” (hósapka a hegyeken). Lengyelül Kvecseny (fonetikusan leírva magyarul), a „virágzás” (hava). Egyúttal a feltámadás hava is. Bármely más hónapban ez minden évben ugyanarra a napra esne, de a szeszélyes áprilisban viszont évről évre más napon van. Március végétől április közepéig. „Ellenben minden húsvét hétfő (idén is, mint minden évben) hétfőre esik.” 11-e József Attila születésnapja. Az év 111. napja.

A kukorica vetés kezdő dátuma. A hónap utolsó vasárnapja a Föld napja. Régen csak madarak és fák napja volt. Ötven éve, azt még május második vasárnapján ünnepeltük. Fekete cipő és rövidnadrág. Fehér ing és zokni, és irány az erdő. (A piros nyakkendőt az első percben zsebre vágjuk, mert sehogy sem akartunk „büszkék lenni rá”.) Délben az egész iskola egy kondérból „bográcsozott”. Este számháborúzás volt. Fehér ingben! Nekem az év „minden napján” madarak és fák napja volt, mert a nevüket és tulajdonságaikat is megtanultam könyvekből és gyakorlatból. Visszatérve a Föld napjához. Én totálisan globalizmus ellenes vagyok. Mindenki éljen ott, ahol született. Kiránduljon bárhová, de ne felejtse

ott magát. Jelenleg azok jogosultak az új hazára, akik a sajátjukat már porig lerombolták. A Föld elsivatagosodása nem globális, hanem lokális eredetű. Izlandot összefüggő nyírfaerdő borította, amíg Vörös Erik vikingjei szabadon nem, engedték a birkáikat.

Azóta egyetlen fa sincs. A Szaharában földi paradicsom volt. Még medvék is éltek benne. A gátlástalan legeltetés tette sivataggá. Nem a gyarmatosítók, hanem a bennszülöttek. Az iskolázó állattartást sem az ENSZ tudná bevezetni, hanem a beduinok. A kecskéik felmászhatnak a legutolsó fára is a legutolsó levélért. Magos korában eszik meg az erdőt. Ez a helyiek bűne, nem a világé. „Amikor elszívunk egy cigarettát – elpusztul egy pingvin”. Ez igaz, de nem a cigarettánktól, hanem azért, mert elkapja egy fóka. A sarki jég drasztikusan olvad. Nyáron, a dúvadak száma viszont az egész világon drasztikusan emelkedik (az állatvédők miatt). A jegesmedvéké is, amik túlszaporítva, éhesen emberevők is. Hogyan lehet távol tartani őket az emberektől, úgy ahogy a hazai vaddisznókat. Nem hangos csörömpöléssel, hanem csendes vadászattal, kerítésekkel.

Losonci Miklós

Az I. világháború hatása Pilisszentlászlón

„Amikor nincs kenyér, akkor mindenütt csak az aggodalom, kétségbeesés nyugtalanítja a lelkeket.” Ilyen és ehhez hasonló cikkek jelentek meg az I. világháborús időkben.

Súlyos gondot jelentett, ugyanis, hogy a munkaképes férfiak nagy részét behívták katonának. A frontokon harcoló családfők helyett a nők végezték a szükséges mezőgazdasági munkákat. Később hadifoglyokat lehetett segítségként igényelni. Pilisszentlászlóra azonban csak a háború vége felé jutott egy szakasznyi orosz hadifogoly. Őket az akkori erdészet kapta és a falu feletti, mostani Szentendrei út melletti volt erdészházban szállásolta el. Ellátásukról az

erdészet gondoskodott, így értelemszerűen erdészeti munkálatokat végeztek. Többek között a Hármashatár (pri troh kopcov – hármashatár dombnál) közelében lévő erdőrészt az idősebb helybeliek még jelenleg is Orosz cseresnek nevezik. Pilisszentlászló családfő nélkül maradt családjainak tehát nem jutott ebből a segítségből. Nagyon sok családfő, vagy ifjú soha nem tért vissza, valahol, valamelyik fronton életét adta, sajnos nem igazán lehet azt mondani, hogy a hazáért, inkább a főurakért. A háború utáni rendelet értelmében Pilisszentlászló elsők között állított emlékművet a Községháza előtti téren.

Franyó Rudolf

Hősök emlékezete

A világirodalom egyik legelső hőskölteménye a trójai csata leírása. Páris elrabolja Szép Helénét. Azért Agamennon bosszút esküszik. Magával viszi hősét, Achilleust is. Akinek előtte azt mondja az anyja, hogy ha otthon marad, a világ elfelejti a nevét, ha viszont elmegy, akkor örökre ismerni fogják, de soha többé nem tér haza. Trója alatt Achilles párbajban megöli a trójai óriást, és Páris bátyját is, mert ő állt ki Páris helyett, aki gyenge lett volna a párbajhoz. Utána Achilles még a harci szekerehez kötve körül is vonszolta a holttestet az apja szemeláttára, de később hajóra szálltak és elvitorláztak. Egyedül egy falovat húztak a kapu

alá. Páris tiltakozik ellene, mert ő el akarta égetni a falovat, de az apja behúztatja a városkapun. Éjszaka a lóban lévő kinyitják az ajtót. A visszatért Achilleusék pedig lerombolják a várost. A hős tetőtől szinte talpig páncélban van. Kivéve a sarkát. Odacéloz Páris, mielőtt, elszökne Szép Helénével. Az Achilles sarkán eltalált, keresztül nyilazott hőst ezután megölik a trójaiak. Az élete árán vált hőssé. Mint azóta a világ legtöbb hőse. Vannak azonban milliárd számra névtelen, hétköznapi hősök is. Akik nem harcolnak, CSAK dolgoznak és nevelik a gyerekeiket, és ezek az igazi hősök.

Losonci Miklós

Sakk

Steinitz Wilhelm 1836 -1900 az első hivatalos világbajnok 1866 – 1894 –ig. Bár 1866 – ban még csak ő tartotta magát annak. 1884-ben azonban meghalt P. Morphy a kor legjobb sakkozója és 1886-ban, megrendezték a hivatalos páros mérkőzést, melyen Steinitz 10-5-re legyőzte Zukertort. Így valóban ő lett az első világbajnok. E hónapi rejtvényünk talán legszebb mérkőzésének végállomása.

Steinitz – Bardeleben Hastings 1895.

**Kg1, Vg4, Bc1, Be1, Hg5, a2, b2, f2, g2, h2
Ke8, Vd7, Ba8, Bc8, He7, a7, b7, d5, f6, g6, h7**

A világos lép és nyer 22. Bxe7+ Sötét még egyet lépett, majd felállt az asztaltól, s azóta még nem tért vissza. Ha valaki látja, szóljon neki!! Ha nem találjuk nekünk kell próbálkoznunk, hátha megmenekülhetnénk a mattól.

Tusák József sakk tanár

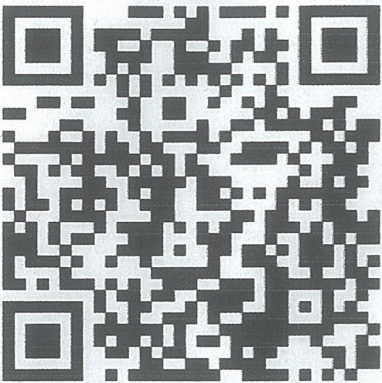
A márciusi sakkeladvány helyes megfejtése:

1. Fh5 Kxh5 2. Kg7 h6 3. Kf6 h4 4. Kg6 + #

A számos helyes megfejtők közül Dombai Renátának és Cernev Gusztávnak kedvezett a szerencse, akik a „Nagy tapasztalatok” című történelmi ifjúsági regényemet nyerték, amely a IX. században a magyarok bejövetelekor játszódik itt a Pilisben.

Keresztrejtvény

◆	1	ÍRÓ (HARTE)	KÖZÉPFÜLL	GYÓGY-SZERÉSZÜNK	SZŰK KIS UTCA	LENDÜLET JELE	◆
		RYDBERG-ÁLLANDÓ	GYARAPSZIK			FESZÜLTÉG JELE	
		EGYESÍTÉSI ESZME	ÉSZAKI FÉRFINÉV			IGEL KÖZEPE!	
		HAJ (SZLENG)					
◆	2	CSODÁLKOZÓ HANG	BÚTORTÍPUS			A KÖZELEBBI	
			DICSÉRET			OROSZ HARCIS REPÜLŐ	
		RAVASZ SZÉKELY		ELMÉLETI, RÖVIDEN		AZ IDŐ JELE	
				EINSTEINIUM		KÉN VEGYJELE	
		HÍM KROMOSZÓMA	OKA MELLETT VAN		ÓSMAGYAR BIZONY		
			LITER		INDULATSZÓ		
◆						LENDÜLET JELE	

Fenti rejtvényben, egy Pilisben történt borzalmas tragédia van elrejtve.

A márciusi keresztrejtvényt nagyon sok olvasónknak sikerült megfejtenie. A Kosznovszki Gábor, Dombai József, Dobai Ferenc és jómagam jelenlétében tartott sorsorsoláson Dobai Ferenc Dombai László Honvéd út 43. szám alatti lakosunk boritékját húzta ki a dobozból, így a rejtvényben szereplő Vajzlík, a pilisi betyár c. könyvet nyerte. A tucatnyi boriték miatt még további két boriték

került kihúzásra, amelyeken Dombai Józsefné Honvéd, valamint Kovácsik Zoltán, béke utcai lakosok neve volt ráírva. Ők, a „Szentistváni korona elrablása“ c. történelmi regényemet nyerték.

Nyertesek a nyereményeket a KÜRTÖS ezen számával vehetik át.

Franyó Rudolf

A keresztrejtvényt készítette: Csiga

Példaértékű rend a régi temetőnkben

A fenti megnevezésből a példaértékű rend az valóban igaz, hogy az utóbbi évtizedekben valóban nem csak elgazosodott, elburjánzott, de a természet, mint erdőt kezdte visszahódítani.

Az alsó temetőnket „sztári cintorínnak” nevezzük ugyan, de néhányan tudjuk, hogy ez a temetőnk később, csak a XIX. század vége felé került felszentelésre.

Mikor II. József 1780. koronázás nélkül, elnevezve kalapos királynak, hatalomra került, megszüntette, a szerinte „dologtalan“ szerzetesrendeket. Így derék pálosaink északra, lengyel földre húzódtak. Pilisszentlászlói egyház a Pilismaróti vallásalapítványhoz került. Peter Laurentus adminisztrátor volt akkor falunk lelképásztora. Később a gyakori csecsemőhalandóság miatt

Dániel Kürthy parochus lelkipásztorsága idején 1886 - ban levélben fordult a vallásalapítványhoz. Új temető kialakításához kért területet. A vallásalapítvány gyorsan, de sajnos „nesze semmi, fogd meg jól“ alapon intézkedett. A falu belterületétől távoli helyen, a

„Kratyina“ elnevezésű rétekből adott igen jelentős területet.

Dániel atya az egyháztestület jóváhagyásával a jelentős külterületi földet elcserélte a jelenlegi temető területére. A csereszerződésről írásbeli szerződést nem találtam, viszont a megboldogult, néhai Szlovák István bácsi többször is mesélte, hogy az ő apai ágú, nagyszüleié volt a jelenlegi alsó temető területe.

Kürthy Dániel plébános Örök emlékezet okáért, írja a Historia Domus IV. Kötetében:

„Az régi temetőben a temetkezés végképpen beszüntetett, az új felszentelt temetőben pedig megkezdett.

A régi temetőbe a temetkezés 1888- ik év április 6-án az utolsó halott beletemetésével egyidejűleg végképpen beszüntetett. És helyette az 1887-ik év május 7-én felszentelt új temetőbe a temetkezés 1888-ik év április 12-én megkezdett, a megkezdés a temető éjszaka felől kezdődő elején mindjárt a bejárati kapu közelében történt, oly felofzással

hogy a temető közepe táján két külön oldalra osztván, keleti oldalra a kis halottak, nyugoti oldalra pedig a nagyhalottak temettetnek.

Nevezetesen az új temetőbe Franyó Katalin, Franyó Pál, és Franyó Mária 1. 1/4 éves leánygyermeké az első halott ki is április 11-én

meghőlt és 12-én mindjárt a temető bejárati kapu közelében, a keleti oldalra temettetett el.

Kelt Pilis Szent Lászlón 1888 Április 13-án. Írta gyöngybetűkkel, a nemesi származású Kürthy plébános úr, amit én javítás nélkül másoltam le.

Visszatérve a jelenre, többen is megkértek, hogy a fellelhető dokumentumok alapján feldolgozni az új,

de most már régi temetőnkbe eltemettet halottjainkat.

Nekem szüeim szintén Rudolf névre keresztelt elsőszülött gyermeke, és édesapám legkisebb fiú testvére lett végső nyugalomra ebben a temetőben.

Miután meglenne a névsor születési és elhalálozási

dátummal Örök emlékezet okáért egy emlékműre helyezett táblákra rávésni, Tóth Attila polgármesterünk és Krkos Attila falugondnokunk megbeszélése alapján példaértékűvé vált nemes cselekedetének ezzel az emlékművel tudnánk bizonyosságot tenni elődeink tiszteletének.

Franyó Rudolf

Fotók: Krkos Attila

Vissza, az elhagyott szülőföldbe

Március. 14 –én kedden Piliszentlászlón született halottunkat temettük.

Az 1941. július 14-én hétfői napon született falubelink Lőrinc, édesapja Dombai István, édesanyja Franyó Magdolna, tehát mindkét ágon ősi piliszentlászlói szülők gyerekeként látta meg a napvilágot. Szülei születése utáni vasárnap július 20-án vitték a nagytemplomba keresztlőre. A keresztszülők Kocskovszki János és Koszovszki Franciska szintén az elsők között érkeztek a festői Pilis Szent Lászlóra.

Fekete Béla plébános úr által kapta a József és a Lőrinc nevet. Élete folyamán azonban a Lőrinc nevet használta. 1959 június 28 –án Szapori János plébánossága idején bérnalkozott. Két évvel később 1961. április derekán házasságot kötött szülőfalujában Dombai Zsuzsannával. Mint fiatal házas egy szerencsétlen véletlen folytán balesetet szenvedett. Mivel korára való tekintettel sorköteles volt, az akkori rendszer példastatuálás miatt igen súlyos büntetésre ítélte. Ezt a büntetését letöltve, vitték el katonai szolgálatra. A sors iróniája, hogy a vele azonos korosztályból senkit nem soroztak be. Leszerelése után meggyötörve bár, de törve nem, a Szentendrén vásárolt telken építették meg feleségével, Zsuzsannával, családi fészüket. Ahol igen nagy nyugalomban és szeretetben éltek

életüket. Hirtelen támadó betegségét, felesége gondoskodó kitartása mellett türelemmel viselte, amíg a halál magához nem szólította. Fajcsák Tibor atya szép búcsúbeszédét követően, akarata szerint, szülőföldjén nyugszik földi maradványa.

Kedves földim és barátom, Lőrinc ! Kívánom, hogy legyen Neked könnyű a szülőfalud földje ahová földi maradványaid visszatértek!

A gyászoló család, és hozzátartozók nevében is szeretném megköszönni mindazoknak, akik Tibor atyánk által Lőrinc testvérünket elkísérték utolsó útjára, és sírjára kegyeletből koszorút, virágot helyeztek.

Fotó-szöveg: Franyó Rudolf

Március 15. ünnepség

A szentendrei Petőfi Hagyományörző Egyesület, már 40 éve megemlékezik Kőhegyen az 1848 – as forradalomra. Minden évben a 15.- hez közelebbi vasárnapon történik a koszorúzással egybekötött megemlékezés. Idén, több százan gyűltünk össze hogy szokásunkhoz híven megemlékezzünk e neves napról. Kisebb, nagyobb csoportokban indultunk, Petőfi szavaival élve „megmáztam a hegyet, a nagy hegyet“. Mi Pilisiek ennél nagyobb, magasabb hegyekhez vagyunk

hozzászokva, így könnyedén vettük az emelkedőt. Sokan már a déli harangszó előtt gyönyörködtek az emlékmű környéki csodálatos panorámában.

Az ünnepi megemlékezés a szokásoknak megfelelően történt. Az előadó méltatta elődeink példás helytállását. Ezt követően a Petőfi kör kiváló versmondója szavalta el a korhoz illő forradalmi verset. A versmondást követően A Petőfi kör részéről Kun Csaba és Szadecki Ferenc. a Szentendrei Gyökerek Baráti Társasága nevében. Dragony József és Kazi Iászló, a Szentendrei Szlovák

Nemzetiségi Önkormányzat nevében Vanyák Gábor elnök és Köszei András, (a papa, az unokájával) helyezték el koszorút. A koszorúzás alatt, a tradicionális hagyományoknak megfelelően 1848-as nótákat énekelt a száznál is több jelenlévő. Az ünnepség előtt, de leginkább után nagyszerű baráti beszélgetés közben szalonnasütéssel és koccintással telt az idő. Istennek hála, az időjárás is kegyeibe fogadott

bennünket. A közös ünneplés, ékes példája a szervezetek közötti baráti összefogásnak.

Nagy örömünkre szolgál, hogy Szentendre jelenlegi Önkormányzata 2014. választások óta immár harmadszor vett részt ezen a gyönyörű hazafias ünnepségen.

Lejegyezte: Vanyák Gábor a Szentendre Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke.

Megemlékezés

Idén március 15. az 1948/49-es Forradalom és Szabadságharc Emléknapján a Szentendrei Önkormányzat városi ünnepséget szervezett.

A Katonazenekar és a huszárok által vezetett menet 10.30. órakor indult a Czóbel kertből a Duna-korzón a Lázár cár téren át a Bogdányi útra. A Főtéren 11 órától délig tartott a megemlékezés. Ünnepi köszöntőt mondott dr. Török Balázs alpolgármester és dr. Fodor Pál, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóintézetének főigazgatója. Közreműködtek: Farkas Annamária és a Dunazug együttes, a Ferences Gimnázium diákjai „márciusi ifjak, az

MHAA katona zenekara, és Török Olivér.

A Templomdombon a Petőfi Hagyományörző Egyesület, az Ezüst Fény Együttes énekara, műsorral járult hozzá az ünnepség sikeréhez a Petőfi szobornál. A koszorúzást a Petőfi Hagyományörző Egyesület, A Szentendrei Gyökerek Baráti Társasága, valamint a Szentendre Szlovák Önkormányzata helyezte el. Ünnepi megemlékező beszédet Kun Csaba, Szentendre Önkormányzati képviselője mondott.

A gyönyörű napsütötte időben, tartott ünnepségen nagyon sokan vettünk részt.

Vanyák Gábor

Többen lettünk

2017. március 23-án született 327 dg. súllyal, Arzenovits Iván és Herbko Kitti fiú gyermeke Arzenovits Iván. Az újszülött nagyszülei szlovák, szerb és német ajkúak.

Ferenc József ezredkürtöse

A Nagy Háborúban községünkben is nagyon sokan vettek részt. Nagyon sokan haltak hősi halált, és kerültek hadifogságba a különböző frontokon. Az elesett hősök nevei örök mementóul az iskolaudvaron lévő hősi emlékművünkön olvashatók. Nagyon sok falubelink azonban rokkantan ért vissza családjához. Nagyon kevés azoknak a száma, akik ép bőrrel, vagy enyhébb sebesüléssel úszták meg a mai szemmel már hihetetlenül hangzó kézi tusákat, ember-ember elleni szuronyrohamokat.

A múlt század ötvenes éveiben, mint fiatal legénykének alkalmam volt hallgatni az idősebb férfiak háborús elbeszéléseit. Akkoriban jó néhány még az első világháború túlélővel is tudtam beszélgetni, akik buzgó érdeklődésemet látván szívesen meséltek. Ezek közül a teljesség hitele nélkül: Hornyák, Kiss, Dombai, Holba, Franyó, Kocskovszki bácsikat említeném.

Legjobban talán Holba József bácsira emlékszem,

akinek életéről, szokásairól, mondásairól egyenest a hagyománytisztelő dédunokától, a dédnagyapja volt házával szemben lakó legnagyobb barátomtól, Varga Józseftől hallottam.

Holba József 1891. október 3. látta meg a napvilágot. Édesapja szintén Holba József, édesanyja Dombai Rozália, mindketten ősi Pilisszentlászlói lakosok. Korán, még huszonegyedik születésnapja előtt Matyasovszky plébános úr által házasságot kötött a szintén helybéli születésű Dombai Juliannával.

A háború kitörése előtt már a lovasságnál szolgált. Szintén a dédunoka mesélte, az alábbi igen érdekes esetet:

- Dédnagyapám, egyszer szabadságra karddal és páros pisztollyal az oldalán érkezett otthonába. A kútjukban lévő víz a sok esőzés miatt zavaros volt. A szomszédban lakó szintén Holba gazda, nem akart vizet adni a tisztavízű kútjából.

Nos, a dédnagyapapa hazament felcsatolta a kardot, és a két pisztolyt és úgy ment át a szomszédhoz, azzal fenyegetve, hogy lelövi. Erre aztán hamar összegyűlt a fél falu.

Természetesen nem történt semmilyen atrocitás.

„Ezredemet a Déli frontra vezényelték az Isonzó feletti sziklás hegyek, mint őslakos Pilisinek is szörnyű helyszínnek tűntek. A még békeidőben is elrémisztő ormok, az elképesztő mennyiségű robbanószerrel a levegőbe röpített hegycsúcsok, porrá lőtt falvak, a rothadó hús szaga és a félelem, amíg élek megmarad bennem“. Hábórúról való elbeszéléseiből, nagyjából ezek a mai napig bennem is megmaradtak. A bajtársakkal való beszélgetésekből olyan mondásokat említett, hogy: - „Azért nincs Isten, mert ha lenne, nem hagyná azt, ami ott folyik“.

A fiatal József négy, ember - ember elleni szuronyrohamon vett részt.

Az egyik szuronyrohamnál, olyan ütést kapott, hogy eszméletét veszítette Később mire magához kezdet térni, rádöbbsent arra, hogy ugyanott van ahol volt. *„Sem pokol, sem mennyország marad a lövészárak“.* – elmélkedet magában.

- Egyszer három napos pihenőt kaptunk.

A pihenő azonban egy napig sem tartott. Este megtámadtak, és reggelre nagyon sok halottunk és rengeteg sebesültünk lett.

- mesélte többször is. Nagyon tömören ennyit a katonaságáról. Így álltak helyt hősiesség kitarással elődeink, a zordabbnál zordabb körülmények között, az uralkodó osztály érdekeiért.

Háromévi küzdelem után hazakerült családjához, és magához ölelhette a már felcseperedett kis Józsikát.

Józsi bácsi idős kora ellenére is katonás életet élt, hiszen reggelente, a legnagyobb téli hidegben is félmeztelenre vetkőzve mosakodott az udvarában lévő kútnál.

Később mikor ismét helyreállt az élete, némi humorral szokta mondogatni:

- Azt hallottam a katonaságnál, hogy minden út Rómába vezet, három évig viszont csak Isonzóig jutottam. Budapestre viszont néhány óra alatt beérek. Budapesthez képest, azonban Szentendre még közelebb volt. Megözvegyülve itt talált párt

magának hetvenéves korában, akit feleségül vett és boldogan élte le élete utolsó évtizedét.

Nagyon jól emlékezetemben maradt Józsi bácsi, hiszen már én is leszerelt katona voltam mikor 1970. november közepén 79 évi küzdelem után befejezte földi életét.

Befejezésül egy szomorkás korabeli katonadal, Genszki István kedves közlése alapján:

*Ha felmegyek a doberdói nagy hegyre,
Feltekintek a csillagos nagy égre.
Csillagos ég merre van a magyar hazám,
Merre sirat engem a jó édesanyám.*

*Édesanyám, hol fogok én meghalni,
Hol fog az én piros vérem kifolyni.
Olaszország közepében lesz a sírom,
Édesanyám arra kérem, ne sírjon.*

Franyó Rudolf

A Rövid özvegység

Ismét egy temetés! Mária Néni 1931. szeptember 8-án, kedden született Pilisszentlászlón. Szlovák József és felesége Kovácsik Franciska még azon a hétvégi vasárnapon vitték a templomba. A közeli rokon keresztszülők jelenlétében Dittrich István plébános úr által lett megkeresztelve.

A nehéz időkben született Marika néni az akkori kor lányaihoz hasonlóan nehéz, szorgos munkával teltek el leányévei. A háborút követően 1952. májusában kötött házasságot élete párjával, akivel alig két hónap híján hatvanöt évet éltek

csendes békés példaértékű házasságban. Marika néni keresztényhez méltóan, sorsában beletörődve viselte betegségét, míg a Teremtő magához nem szólította. Kétheti özvegysége után követte férjét. Földi maradványaik Tibor atya búcsúztatásával egymás mellé kerültek temetőnk felszentelt földjébe. Meghitt békés életük után nyugodjanak békességben, és legyen nekik könnyű szülőfalunk földje.

Franyó Rudolf

Újabb temetés

Ismét kevesebben lettünk, szeretett unokahúgom, Vanyák Imréné (Kiss Anna) halálával ismét apadt létszáma, a helyi születésű lakóinknak. Anika 1955. december 30-án született. Édesapja Kiss László ősi helybeli család sarja. Édesanyja, édesapám nővérének a lánya, így első unokatestvérem volt. Anika, már nagykorúsága előtt dolgozni kezdett és helyt állt a munkában. 1975 tavaszán kötött életre szóló házasságot Vanyák Imrével. Kemény munkával együtt kezdték

építeni családi fészkeket. Első fiúk édesanyja születésnapja előtti napon 1975. december 29-én született, akit Marcis Ferenc plébános úr Imre névre keresztelt. Egy gyermek mellett folytatták családi házuk építését, majd mire elkészült, 1979 tavaszán megszületett második fiúgyermekük, akit szintén Marcis atya keresztelt Attila névre. Miután felnőttek a fiúk, családi fészkeik lerakásánál tehetségükhöz képest segítették őket.

Kitartóan támogatták, és gondozták Anika szüleit, amíg a halál el nem szólította őket.

Anika az akkori Tanácsházán hivatalsegédként dolgozott, majd a rendszerváltás után is még hosszú évekig maradt alkalmazásban, majd azt követően nyugdíjazásáig a Szentendrei Falumúzeumban dolgozott. Munkahelyein példaértékűen helyt állt.

Nyugdíjas éveit korai betegsége miatt sokáig sajnos nem élvezhette. Betegségét viszont keresztényhez méltón viselte.

Kedves, szeretett unokahúgom, Anka! Küzdelmes keresztény értékrendű életed után nyugodjál békében! Legyen Néked könnyű a pálos testvérek

által felszentelt szülőfalud földje. A gyászoló család nevében kérem, engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték Őt utolsó útjára, és sírjára koszorút, virágot helyeztek el.

*Istenünk kérünk vedd helyettünk oltalmadba őt
Tárd ki kapudat, nyugodni vágyó lelke előtt.*

Franyó Rudolf

Humor

Részletek Franyó Rudolf **Elődeink humora** c. könyvéből.

NÖTLEN VAGYOK

Vidéki munkánál, egyik este egy helybeli kőművessel iddogáltunk.

A sokadik sör után, Lackó már nem bírt többet inni, meg akarván szabadulni barátunktól megkérdezte:

- Mond, komám, ha végigpiálod az egész éjszakát, akkor összetörve ébredsz?

- Nem komám, én még nőtlen vagyok.

A DEMISON FONTOSABB

János bácsi István napkor komáját készül felköszönteni, lemegy a pincébe, ahol megtölti a demizsont. A nagyobbik fia is vele szeretne menni.

- Maradj csak otthon és vigyáz a kis húgodra! – inti le édesapja.

- Majd viszem a hátamon, a keresztapámékhoz. – szól lelkesen Mártonka.

Édesapja beleegyezik. Még az út feléig sem érnek, Mártonka panaszkodik:

- Édesapám nem bírom tovább cipelni a Mariskát. Cseréljünk, én viszem a demizsont.

- Hogyisne! Még elejtenéd!

A LELKIISMERET NEM

Józsi bácsi láthatóan ittasan ment hazafelé a kocsmából. Útja a kápolna előtt vezetett, ahol a plébános úr megszólította:

- Maga, minden este részegen megy haza, nem bántja a lelkiismerete? - korholta.

- Az nem bánt, csak a feleségem – mondta legyintve Józsi bácsi.

KOCSMÁBAN

Lackó izgatottan keresgél a zsebében.

- Mi a baj, miért vagy olyan izgatott - kérdeztem tőle.

- Nem vagyok ideges, csak azt szeretném tudni, szomjas vagyok-e még. – felelte mosolyogva.

Részlet Franyó Rudolf **VAJZLIK, A REJTÉLYES PILISI BETYÁR** c. könyvéből

Asszonyok, gyerekek, férfiak körbeállták a templomot és nyomultak befelé.

Hiába akarták elzavarni őket a darabontok. A vallásos nép meghallotta, hogy ebben a kis templomban megjelent a boldogságos Szűz Mária. A nép inkább hagyja magát darabokra szaggatni, de onnét el nem mozdul. Margit személyesen beszélt belük, és így azután a darabontok is kedvesebben bántak velük. Addig az éjszakai őrség is kialudta kábulatát. Még távolról sem sejtették, hogy madárkájuk már elszökött. Miután fölébredtek, még kissé kábán nézelődtek ide-oda. Felülről már világítottak rájuk a déli nap sugarai.

- Bizony, jót aludtunk! - mondta az egyik közülük.

- Az ördög tudja, miféle ital volt az! Olyan a fejem, akár az akós hordó!

- Az enyém is – mondja végtagjait nyújtogatva a másik.

- A foglyunk viszont akár el is pusztulhatott az éhségtől és szomjúságtól!

Azzal fogta az előkészített tejes kancsót és kenyeret, és kinyitotta az ajtót, azután bement a tömlöcbe.

- Hogy sikerült az alvás Vajzlik, nem volt nagyon puha, igaz? – mondta nyersen a sötétben, de hirtelen elkezdett egész testében remegni. Ott a kőfalból lógott a lánc, a földön is volt szétdobálva néhány, de a fogoly sehol.

- Hej, Mihajlik! - kiáltott barátjára a kőfalnak támaszkodva, hogy nehogy a földre essen a meglepetéstől.

Mihajlik lustán válaszolt.

- Minek kiáltasz akkorát? Aztán ő is az ajtóhoz lépett, és mikor körülnézett a sötétben, hajszájai az égnek kezdtek meredezni.. Keresztet vetett, mintha kísértet előtt állna. Barátja haját tépte elkeseredve és közel volt a síráshoz.

- Ezt bizony jól megőriztük! – mondta tömören. Most minket fognak beletörni azokba a kerekbe.

Mihajlik értelmesebb volt, kihúzta barátját és becsukta maga mögött az ajtót.

- Nem tudom, hány óra van - mondta neki halkan.

- Bármelyik pillanatban jöhet a váltás és az még ott bent találna. Meg kell beszéljünk.

- Megbeszélni! – kiáltotta Sosics. – Mit tudsz tenni? Vajzlik nincs, felakasztanak és pontum.

- Felakasztanak, ha hagyjuk magunkat - mondta Mihajlik.

- A világ fenn is van, meg lenn is. Elszökünk, amint beesteledik.

- Hogyan tudod addig eltitkolni, hogy Vajzlik meglógott?

Mihajlik a homlokát nyomta jobbjaival.

- Hiszen azt kell valahogyan kitalálni... morogta. Hirtelen elkezdte hívni a macskát: „Cicc-cicc! A macska nagy és szép állat, odaszaladt és Mihajlik rögtön megfogta és levitte a tömlöcbe. Itt erősen hozzákötözte az egyik rövidebb láncot, úgy, hogy annak végei lelógjanak a földre. Aztán figyelmesen kiment és rázarta maga után az ajtót. Ott bent nagy zörej támadt. A macska ide-oda szaladgált, meg akart szabadulni a lánctól.

Mihajlik nevetett.

- Látod, te nagyokos Sosics, most Vajzlik rázza béklyóit Vagy talán nem?- mondta vidáman.

- Csak meg kell ijeszteni az új őrseget, hogy ne menjen be, és azután tünés.

Holnap aztán keressenek együtt Vajzlikkal.

Sosics arca visszakapta színét. Ott bent igazából zörgött a lánc, mintha valami óriás dobálná.

- Csak ne menjen be az őrség!

Nos, Mihajlik annak is tudta a módját. Beleharapott a kezébe, és folyni kezdett vére, de csak kis helyről és akkor kijelentette:

- Látod, itt mart meg a kígyó, mikor enni adtam a fogolynak.

Mikor megérkezett az új őrség, Mihajlik valóban meg tudta ijeszteni őket, hogy ne dugják be az orrukat a tömlöcbe. Hiszen a fogolynak van elég enni innivalója holnap délig, minek keresni a veszélyt?

Legnagyobb gondja Vattaynak volt. Tudta, hogy a megyeszék, akinek Vajzlik elfogását megüzente, kérni fogja, hogy Esztergomba küldje őt. Nos, ez sértené a büszkeségét, és ő nem akar lemondani hamis, jelenlegi statáriális jogáról. Ugyanakkor elismerte, hogy az ilyen zsvány elítélését nagy pompával, sok néző előtt kell végrehajtani, hogy ez még jobban elriassa a jobbágyokat a zsványságtól.

Nemsokára felötlött agyában egy gondolat, mi lenne, ha Vajzlik elszökne, mennyi szégyent hozna

az a fejére, azután, neki már vége lenne a földesúri oldalról, de Vajzlik felől is.

Ilyen gondolatokkal a fejében elindult meggyőződni, hogy itt van-e még a fogoly. Azonban mégsem ment el, mert Vajzliktól még megbéklyózva is félt.

Hiszen az egyértelmű, hogy ott van, nem szökött meg és nem is tud megszökni!

Hiszen az ablak nélküli tömlőc mélyen a földben van, vastag kőfalakkal. Falhoz bilincselve, rázárva a vaspántos vastag tölgyfa ajtó. Na meg ott van még az őrség is!

Így megnyugodva Vattay elhatározta, hogy ő egyedül és már holnap meghozza az ítéletet Vajzlik fölött, és kerékbe töreti. Elgondolását még Pálffy is támogatta.

Főúr ne hagyja megcsorbítani jogát főúr által, de a megyeszék előtt sem!

Vajzlik itt született, itt is feleljen halálával elkövetett bűneiért!

Vajzlik sorsa, tehát meg volt pecsételve...

Amennyiben azonban valaki figyelmesebben figyelte volna azokat az ájtatos zárandokokat, akik még mindig körbevették a templomot, meggyőződött volna róla, hogy nincs még vége mindennek. Abban az esetben sem, ha Pálffy leánya nem szabadította volna már ki az elítéltet.

Ezek a népek csak szemre kiáltoztak, vezekeltek, a hideg ellenére meztelen térden csúszkáltak a templom körül, miközben ujjaik között pörgették a rózsafüzért, mindenre figyeltek. Sötétedéskor az asszonyok és a gyerekek kimentek, állítólag a faluba, jó emberekhez éjszakázni. A férfiak viszont ott feküdtek le.

Az asszonyok azonban csak átmentek a falun, aztán eltűntek az erdőkben.

A férfiak szintén nem aludtak el, hanem szorosan egymás mellett fekvé suttozva beszélgettek.

Mikor a faluban lévő kakasok először énekeltek, a vezeklők óvatosan felemelkedtek, és hamar ott voltak Vajzlik börtönének ajtajánál.

Az őrség pillanatokon belül össze volt kötözve és a magas széles vállú férfi nagy vehemenciával nyomult a tömlőcbe. Ó, micsoda rémület! A férfi, aki észrevette, hogy Vajzlik már nincs ott, megszédült és olyat ordított, akár a sebesült oroszlán.

- Ellopták őt előlünk! Elvitték Esztergomba! – kiáltotta kétségbeesetten.

A vezeklők megdermedve álltak. Egyik közülük kitépte a ruhadarabot az őr szájából és kényszerítette a beszédre.

- Hol van Vajzlik? Hová vitték? Miért őrzitek itt az üres börtönt?

A megijedt őr még jobban kezdett remegni. Hiszen neki álmába sem jött elő, hogy üres fészket őriz társával.

- Nem tudom - nyögte ki.

Nos, a vezeklő nem hagyta annyiban. Kezében felvillant a kétélű tőre, amit mellének szegezett:

- Átdöflek, ha nem mondd meg rögtön, hová tettétek Vajzliktól! – sziszegte fenyegető hangon.

Az őrnek hideg verejték gyöngyözött a homlokán. Mit mondasz, bűnös lélek, ha semmit nem tudsz? És ha nem mondasz semmit, úgy véged! Belekapaszkodott abba a gondolatba, melyet már kijelentett az első vezeklő, mikor észrevette, hogy nincs meg az elítélt.

- Elvitték Esztergomba - mondta vacogó fogakkal. A vezeklők szájából átkok és szidalmazások hangzottak.

- Menjünk fiúk! – jelentette ki végül a széles vállú férfi.

- Lehet, hogy még utolérjük őket. Azután hozzáfordult az örökhöz.

- Hiszen mi vagyunk azok. Mi vagyunk az erdei fiúk, akik a saját életüket tették fel, hogy kiszabadítsák kapitányukat. Isten adja, hogy sikerüljön. Amennyiben nem sikerül, úgy mondjátok meg uratoknak és az egész világnak, hogy nekik annyi. Ettől kezdve nem deresre játszunk. Golyó, tőr és balta fog uralkodni. Ezt üzenem, én Havrancsik.

A fiúk kilopóztak a kastélyból. Ott kint állt a szegényes, lovak nélküli szekér, rajta ruhaneműk és kenyér, ahogy az szokás a búcsújáró szekereken. Nos, a ruhaneműk alól a fiúk kiszedték a puskákat.

- Adjunk nekik egy üdvözlést az ablakba, hadd tudjanak a látogatásunktól! – monda Havrancsik.

A fiúk vállukhoz emelték a puskákat, eldördültek a lövések, és rögtön csörömpöltek az úri ablakok üvegei.

- Most aztán utánam! – adta ki a parancsot Havrancsik és nekilendült a sötét erdőknek.

A zürzavart, amely a kastélyban keletkezett, nem

lehet leírni. A lövéssel felriasztott nép teljesen elveszítette eszét. Rohangáltak ide-oda, nem tudták, mit akarnak és mi történt. Sok idő elteltével tértek csak magukhoz.

Első dolguk az volt, hogy megnézzék, a börtönben van-e Vajzlik. A megkötözött őrség felvilágosította őket.

Büntetéstől való félelmükben az örök nem mondták meg, hogy Vajzlik már nem volt ott, mikor megérkeztek a zsványok. Hazudtak, mintha könyvből olvasnák. Aprólékosan elmesélték, hogyan ütöttek rajtuk a zsványok, hogy megkötözték őket, aztán átvágták a béklyókat és a láncokat és elkísérték Vajzlikot. Még azt is elmesélték, hogyan sebesítettek meg négy zsványt,

de aztán nem bírtak a túlerővel.

Így Pálffy Margit úri hölgy nemes cselekedete örök titok maradt a világ előtt. Vattay teljesen megsemmisült. Egyrészt a szégyentől, de nagyobb részt a Vajzlik bosszújától való félelmében. Már-már saját kezűleg akart véget vetni életének. Csak leánya és Pálffy Margit hűtötték le, mikor szent meggyőződéssel erősítették, hogy Vajzliknak eszébe sem jut a bosszúállás. Ezek a fennkölt lányok lélekben nevettek, mikor a főispántól megérkezett az utasítás, melyben Esztergomba kéreti beszállítani Vajzlikot.

- Kereshetitek őt! A kicsi egér elharapdálta az óriási elefánt kötelékeit!

A dalia ismét ott röpköd a Pilis szabad erdeiben...

Közös koszorúzás a Szentendre Hivatásos Tűzoltósággal

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületünk kezdeményezésére közösen koszorúztunk, és emlékeztünk meg 2017. március

26-án 10:00-órai kezdettel a pilisszentlászlói temetőben a néhai Kiss László (1968. XI. 12 -1992. III. 26.) volt tűzoltó sírhelyénél. Kiss László tűzoltó szolgálat közben vesztette életét, akit hősi halottá nyilvánítottak.

A megemlékezésen a tűzoltóság részéről Vác Katasztrófavédelmi kirendeltség Meskó László tűzoltó ezredes mb. kirendeltség vezető: Andrez Csaba tűzoltó őrnagy, Szentendre Hivatásos tűzoltóparancsnok, Földváry Péter tűzoltó százados, Szentendre Hivatásos tűzoltóparancsnok helyettes és Végi Csaba tűzoltó őrnagy, Szentendre

Hivatásos műszaki biztonsági tiszt vett részt. Az egyesület részéről Mihics József elnök, Franyó Rudolf elnökhelyettes, Kocskovszki Istvánné polgárőr, Németh Lászlóné polgárőr és Soláry

Józsefné polgárőr vettek részt a megemlékezésen. Az Önkormányzat részéről Rudolf János önkormányzati képviselő/polgárőr vett részt.

Koszorut helyezett el a tűzoltóság díszőrök jelenlétében, illetve egyesületünk részéről Mihics Krisztián polgárőr helyezte el a nemzeti szalaggal átkötött koszorut. Néma fejhajtással, ünnep

élyesen emlékeztünk meg 25-éve szolgálata közben elhunyt hősi halott Kiss László tűzoltóra.

Egyesületünk Dombai Gáborné (Jutkának) ezúton is köszöni a koszorú elkészítését. Kiss László édesanyja meghatódva köszönte meg minden résztvevőnek a fiáról való megemlékezést.

Fotó és szöveg: Mihics Krisztián

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015